

GEHEIM

VERSLAG VAN HET Ve CONGRES DER COMMUNISTISCHE NEDERLANDSE VROUWEN-
BEWEGING GEHOUDEN OP 9, 10 en 11 MAART 1956 IN GEBOUW "DE KROON"
te AMSTERDAM.

1. De voorbereiding.

In de eerste dagen van 1956 werd een aanvang gemaakt met de landelijke voorbereiding van het 5e N.V.B.-congres.

Het Hoofdbestuur zond daartoe circulaires aan alle afdelingen, waarin de verschijning van een congreskrant werd aangekondigd. Tevens werd de afdelingsfunctionarissen opgedragen in de gewesten ledenvergaderingen te beleggen. Vooraf werden de gewestelijke bestuurders op het land geïnstrueerd door leden van het N.V.B.-hoofdbestuur.

Voor zover bekend, zijn bedoelde vergaderingen goed voorbereid en uitgevoerd, zulks in tegenstelling tot bijvoorbeeld de voorbereidingsvergaderingen voor het jongste E.V.C.-congres. De oorzaak hiervan moet men mede zoeken in de vrij plotselinge vergrote activiteit van het Hoofdbestuur der N.V.B. in het najaar van 1955, toen de leiding van het secretariaat werd overgenomen door Annie van OMMEREN-AVERINK. Deze laatste had tot op dat ogenblik de leiding gehad van het C.P.W.-vrouwenbureau, doch maakte geen deel uit van het N.V.B.-bestuur.

Kort na haar intrede in het N.V.B.-bestuur werd ter stimulering van de activiteit een landelijke conferentie van "krantenvrouwen" gehouden. Tevens werd toen een scholingsprogramma opgesteld met het doel de N.V.B.-kaders een intensieve training te geven in het houden van doeltreffende redevoeringen in de afdelingen.

Deze maatregelen hebben blijkbaar hun uitwerking niet gemist.

De Congreskrant, omstreeks de 20^e Januari 1956 over de afdelingen verspreid, diende als basis voor de op de ledenvergaderingen te houden discussies over de taken van de N.V.B. in de komende periode. De elementen hiervan zijn geheel terug te vinden in de congresrede van Annie van OMMEREN-AVERINK, welke hierna wordt behandeld. De discussies in de afdelingen zijn in het algemeen van zeer betrekkelijke waarde geweest. Nergens werden nieuwe gezichtspunten geopend of voorstellen gedaan, die van meer dan plaatselijk belang kunnen worden geacht.

Het hoofdbestuur deelde de afdelingen mede, dat de normen voor afvaardiging naar het congres wegens een wijziging in de "statuten" (bedoeld werd vermoedelijk het huishoudelijk reglement, waarin deze normen zijn vastgelegd) waren veranderd. In de nieuwe regeling komen normen voor afdelingen met meer dan 1000 leden niet meer voor.

2. Indeling van het congres.

De agenda van het congres luidde als volgt:

9 Maart (avondzitting)

1. Opening
2. Inleiding en verslag werkzaamheden
3. Verslag financiën
4. Verkiezing presidium en kandidaatbesprekingscommissie

5. Sluiting.

10 Maart

1. Discussie over de inleiding
2. Verkiezing van het nieuwe hoofdbestuur in besloten zitting.

11 Maart

1. Voortzetting discussie
2. Beantwoording
3. Uitslag verkiezing hoofdbestuur
4. Slotwoord.

In het algemeen heeft de congresleiding zich aan deze indeling gehouden. Slechts het verslag over de financiën, dat op zichzelf weinig zeggend was, werd verschoven naar de tweede dag.

De verkiezing van het presidium heeft echter niet plaatsgevonden, daar reeds bij de aanvang een aantal vrouwen achter de bestuurstafel had plaatsgenomen. Voor zover kan worden geconstateerd is in dit "presidium" geen wijziging gekomen.

In de vergaderzaal waren enige leuzen aangebracht als "Voor Vrede en een gelukkig leven" en "Vriendschap tussen alle volken".

Een grote plaat, voorstellende een vrouw en een kind, was omgeven door verschillende nationale vlaggen.

Naar schatting kwamen op het N.V.B.-congres 250 à 300 personen bijeen. Ook bij deze gelegenheid ontbrak het niet aan "gevoelige" toneeltjes, welke bij de communistische vrouwenorganisaties zeer in zwang zijn.

3. Contrôle- en beveiligingsmaatregelen.

De controle-maatregelen waren eenvoudig van aard. Men toonde geen bijzondere vrees voor het binnendringen van "vreemde" elementen. Op vertoon van een gedelegeerdenkaart en lidmaatschapskaart verkreeg men toegang tot de zaal en werd men in het bezit gesteld van een congressmap. Gedelegeerdenkaarten zowel als toegangsbewijzen voor gasten waren op naam gesteld.

Slechts vóór de aanvang van de besloten zitting op de tweede dag, toen de verkiezing van het nieuwe hoofdbestuur zou plaatsvinden, werd de controle verscherpt. De gedelegeerden werden bovendien verzocht elkander onderling te controleren.

Ter bescherming van de gedelegeerden volgde men tijdens de discussie de tactiek twee namen tegelijkertijd af te roepen, waardoor telkens twee personen kort na elkaar het woord voerden.

Het was echter niet steeds mogelijk met zekerheid na te gaan, welke van deze discussianten het eerst het woord voerde, zodat de identiteit der sprekers in vele gevallen verborgen bleef.

4. Buitenlandse gasten.

Het N.V.B.-hoofdbestuur had uitnodigingen ter bijwoning van het congres gezonden aan zusterorganisaties in de Sowjet-Unie, België, Frankrijk en Duitsland, alsmede aan het hoofdkwartier van de Internationale Democratische Vrouwen Federatie (I.D.V.F.), waarbij de N.V.B. is aangesloten.

De communistische vrouwenorganisaties in Duitsland en Frankrijk hebben aan deze uitnodiging geen gehoor gegeven.

Reeds bij de openingszitting was een vertegenwoordigster van de Internationale Democratische Vrouwen Federatie aanwezig, genaamd Lilly WÄCHTER.

Zij bracht op de tweede congresdag begroetingen over van de I.D.V.F. en de "Demokratische Frauenbund Deutschlands" en sprak de mening uit, dat de stem van de vrede in de wereld steeds krachtiger klinkt. Het besluit tot herbewapening was er in het Duitse parlement in grote haast doorgejaagd, zo zeide zij, om de stem van de oppositie zoveel mogelijk te smoren. Lilly WÄCHTER toonde zich verbaasd over de "feodale toestanden" in verband met de rechten der Nederlandse vrouwen en verrast over het grote aantal der aan het congres deelnemende vrouwen.

Op 10 Maart arriveerde Cécile H. BURGOS-KERREMANS, vertegenwoordigster van de Belgische zusterorganisatie der N.V.B., de "Union des Femmes pour la Paix".

Tijdens de ochtendzitting van de derde dag wees zij er op, dat ook in België de vrouwen een harde strijd voeren.

De Belgische regering zal zich te pletter lopen, zo verklaarde zij, als ze rustig doorgaat met de bewapening. De vrede is waard, dat we er alles voor opofferen.

In de ochtend van de derde congresdag verschenen twee vertegenwoordigsters van het Anti-Fascistisch Vrouwencomité in de Sowjet-Unie Galina GOROSCHKOWA en Anna GRINENKO. Zij waren vergezeld van een mannekijke tolk. De begroeting door het congres was ovationeel. Bloemen en geschenken werden aangeboden. De man verklaarde, dat zij verheugd waren het congres te kunnen bijwonen en weidde uit over de positie van de vrouwen in de U.S.S.R., die volledige gelijkberechtiging genieten.

Hij bracht de groeten over van diverse organisaties in de Sowjet-Unie.

Galina GOROSCHKOWA hield een korte toespraak, waarin zij mededeelde, dat Rusland door de oorlog veel geleden had en dat thans allen bezield zijn door de strijd voor de vrede.

De gedelegeerden werd de gelegenheid geboden de Russen de hand te schudden, waarvan het merendeel gebruik maakte.

Na afloop van het congres hebben de Russische gasten een rondreis gemaakt, waarbij zij Amsterdam en Rotterdam bezochten en een tocht ondernamen naar de noordelijke provincies. In de hoofdstad werden zij door de burgemeester ontvangen.

Op 21 Maart 1956 hebben zij ons land weer verlaten.

5. Inleiding van Annie AVERINK.

Op de openingszitting sprak de algemeen secretaresse van de N.V.B., Annie AVERINK - ingeleid door voorzitter Rie LIPS-ODINOT - de congresrede uit.

Hieraan wordt het volgende ontleend:

Dank zij de strijd van de vredeskrachten in de gehele wereld werden de oorlogshaarden (Korea, Indo-China) gedoofd. Ook de Nederlandse Vrouwenbeweging heeft in deze strijd haar deel bijgedragen.

Voortgezette strijd had tot resultaat, dat het jaar 1955 een keerpunt is geworden. De bijeenkomsten van de staatshoofden in de zomer van 1955 te Genève betekende het einde van de koude oorlog.

De scherpslijpers, zoals John Foster DULLES, geraken steeds meer geïsoleerd.

Het koloniale stelsel stort definitief ineen. De conferentie van Bandung, April 1955, was een uiting van de gegroeide kracht van de koloniale volken. Vriendschappelijke, politieke, economische en culturele betrekkingen tussen de landen op voet van gelijkheid, vormen de basis voor een veilige en gelukkige toekomst in vrede voor onszelf en voor onze kinderen.

Het gaat er thans om de eenheid van alle vrouwen te smeden voor de vrede. De koude oorlog heeft kunstmatig scheidsmuren opgetrokken tussen verschillende bevolkingsgroepen. Thans zijn er reeds velen die - evenals de N.V.B., doch los daarvan - hun stem verheffen tegen de atoombom.

De bewapeningslasten, die ondanks de ingetreden ontspanning niet worden verminderd, drukken zwaar op het volk. Het oorlogsgeweld en het militarisme worden verheerlijkt. De moraal wordt hierdoor ongunstig beïnvloed. De vrouwen hebben tot taak haar kinderen op te voeden in democratische en vriendschappelijke geest, om hen te maken tot ruimdenkende, strijdbare mensen.

Een direct gevolg van de bewapeningswedloop is de verarming. Er heerst een schijnwelvaart, die slechts kan blijven voortbestaan door enorme verhoging van de arbeidsinspanning en overwerk.

Er bestaat een achterstand in de lonen. De gehuwde vrouw moet noodgedwongen gaan werken om het gezinsbudget op peil te houden. Desondanks is de achteruitgang in de consumptie van hoogwaardige voedingsmiddelen evident.

Er is echter geen achterstand in de winsten van de ondernemers. Deze zijn met grote sommen gestegen.

De Nederlandse regering weigerde het besluit te ondertekenen van de Internationale Arbeidsconferentie te Genève, waarin gepleit wordt voor gelijk loon voor mannen en vrouwen voor gelijkwaardige arbeid. In de meeste beroepen worden de vrouwen 33% onderbetaald.

Vrouwenarbeid levert de ondernemers dus dubbele winst op. De mannen behoren de strijd der vrouwen voor gelijk loon te ondersteunen, omdat dit in het belang is van alle arbeiders. De ervaring heeft geleerd, dat in slechte tijden, wanneer er weinig werkgelegenheid is, de mannen werkloos worden, omdat het werk dan door de goedkope arbeid van de vrouw wel verricht kan worden.

De werkende vrouwen moeten zich in de vakbonden organiseren en daar deze vraagstukken aan de orde stellen.

Tevens moeten de vrouwen strijden voor de verwezenlijking van het voor meisjes in theorie bestaande recht, op vak- en ambachtsscholen de nodige vakbekwaamheid op te doen. Dit kan als de N.V.B. een precedent schept, bij voorbeeld door meisjes, die dit willen, te ondersteunen bij haar toelatingsaanvraag tot een M.T.S. Dit moet geschieden in samenwerking met onderwijskrachten.

Ook in onze wetgeving is de vrouw achtergesteld. Het wetsontwerp om de gehuwde vrouw handelingsbekwaamheid te verlenen opent de weg tot een grootscheepse aanval van allen, die modern denken, op de bepalingen in andere wetten, waardoor de vrouw wordt achtergesteld.

De gehate navorderingsbelasting op het loon van de gehuwde vrouw moet worden afgeschaft. Voorts strijdt de N.V.B. voor gelijkberechtiging op elk gebied: huwelijk, eigendom, woning, kinderen en het beschikkingsrecht over de kinderbijslag.

Doch ook thans zijn er politici, die nog denkbeelden huldigen, welke honderd jaar geleden opgeld deden (Romme).

Met bewondering en trots zien wij naar onze zusters in de Sowjet-Unie en China, die zich aan de feodale wetgeving hebben

ontworsteld.

Het is dan ook van groot belang bij de komende verkiezingen de reactie de pas af te snijden en een regering onder Romme te voorkomen. Dit kan alleen geschieden door een vereniging van krachten met andersdenkenden.

De opvattingen van Romme worden bijvoorbeeld lang niet door alle katholieken gedeeld.

Het congres dient tevens aandacht aan het onderwijs te besteden. Het ontbreken van vooruitzichten op betere onderwijstoestan- den en voldoende salariëring wreekt zich. De kinderen zijn de eer- ste slachtoffers. Ondanks de wantoestanden op de scholen weigert de regering bijvoorbeeld vrijstelling van militaire dienst voor de onderwijzers.

In dit verband verdient het werk van organisaties als de Vereniging voor Volksonderwijs daadwerkelijke steun.

De N.V.B. dient op te komen voor een rechtvaardige woon- ruimte-verdeling en versnelde woningbouw, met inschakeling van al- le belanghebbenden.

Ondanks vele activiteiten van de N.V.B. is er toch ook cri- tiek op haar optreden. De acties zijn in het algemeen te weinig gericht en te weinig diepgaand. Betere voorbereiding van propa- ganda-bijeenkomsten, verspreiding van brochures e.d. - vooral ge- richt op de vrouwen buiten de N.V.B. - is een eerste vereiste.

Om daaraan te voldoen dienen kaders gevormd te worden en in dit licht moet het programma van ontwikkelingswerk worden gezien, dat in de vorm van lezingen en besprekingen in October 1955 is begonnen.

De N.V.B. zal er naar streven in verschillende plaatsen ad- viesbureaux te openen om de mensen daadwerkelijk te helpen.

Het orgaan van de N.V.B. "Vrouwen voor Vrede en Opbouw" vindt gretig aftrek. De oplage moet verder worden verhoogd. Ver- sterking van de organisatie (ledenwerving, oprichting van nieuwe afdelingen) is een der dringendste taken. Het congres dient der- halve te bespreken op welke wijze men de vrouwen moet benaderen om haar tot medestrijdsters voor de vrede te maken.

6. Discussies.

De discussie vertoonde grote overeenkomst met die op andere communistische congressen. De meeste spreeksters weidden uitvoer- rig uit over plaatselijke activiteiten van minder belang.

Naar verhouding waren er weinig klachten betreffende moei- lijkheden in het werk of ondervonden tegenwerking, doch hieruit mag stellig niet geconcludeerd worden, dat de N.V.B.-acties meer succes zouden hebben dan die van andere communistische organisa- ties. Veeleer is het juist een gevolg van gebrek aan activiteit, zodat moeilijkheden zich niet of in veel mindere mate voordoen.

De discussianten onderstreepten het belang van gezamenlijk optreden met niet-communistische vrouwen. Enkele aanwezigen deel- den mede, dat N.V.B.-sters lid zijn van plaatselijke verenigingen, waardoor het leggen van contacten voor toekomstige acties verge- makkelijkt zou worden.

De afdeling Arnhem bleek een goed voorbeeld te zijn van ef-

ficiënte organisatie en activiteit. De N.V.B.-afdelingen in Jubbe-
ga en Nijmegen zouden aan het bestuur te Arnhem om deskundige voor-
lichting hebben gevraagd over organisatorische kwesties.

De propaganda voor de methode der pijnloze bevalling van
Professor Pavlov bleek onder de vrouwen een goede indruk gemaakt
te hebben. Men was van mening, dat hiervoor ook andersdenkenden
konden worden geïnteresseerd.

Het hoofdbestuurslid Wilhelmina KORPERSHOEK uit Utrecht ver-
klaarde, dat het werk voor de N.V.B. niet altijd voorop kan staan.
Men moet ook om het gezin denken. Haar discussiebijdrage werd door
de zaal niet gunstig ontvangen. Zij werd dan ook prompt van ant-
woord gediend door de felle communiste Ans JOHN-HOGENES, eveneens
lid van het N.V.B.-hoofdbestuur, woonachtig te Rijswijk.

Waarschijnlijk vonden de opmerkingen van W.KORPERSHOEK hun
grond in het feit, dat in de afdeling Utrecht van de N.V.B. onder-
linge rijd en afgunst hoogtij vieren, waardoor de activiteit wordt
verlamd en de inspanning der vrouwen voor haar organisatie gefrus-
treerd..

Nieuwe gezichtspunten werden door de discussianten niet naar
voren gebracht.

7. De verkiezing van het Hoofdbestuur.

Ook op dit congres werd de bekende methode gebezigd, waarbij
de aan de leiding welgevallige kandidaten "boven de streep" op de
lijst werden geplaatst, de overige eronder.

Voorafgaande aan de eigenlijke stemming werd van elk der can-
didaten een korte karakterisering gegeven, voornamelijk betreffende
haar geschiktheid om met anderen samen te werken in een bestuursor-
gaan.

Het presidium gaf de wens te kennen, dat minimaal gestemd
zou worden op 36 kandidaten. Tevens werd voorgesteld M.E. LIPS-ODI-
NOT wederom als voorzitter van de organisatie aan te wijzen, het-
geen - naar later bleek - inderdaad geschiedde. Van de 34 nieuw
gekozen hoofdbestuursleden, die bekend werden, zijn er 13, die geen
zitting hadden in het oude bestuur. Deze ingrijpende vernieuwing
van dit bestuur is voornamelijk een gevolg van het feit, dat een
aantal oude bestuurders inactief is geworden, dan wel de N.V.B.
met ongenoegen de rug heeft toegedraaid. Voor zover bekend is hier
slechts in enkele gevallen sprake van een politieke correctie.

Voor het merendeel betrof het persoonlijke antipathieën of
onwil tot vergroting van activiteit.

Achter de hieronder volgende namen van de leden van het nieu-
we hoofdbestuur is het aantal op hen uitgebrachte stemmen opgegeven.

De namen van leden, die geen zitting hadden in het hoofdbes-
tuur zijn met x gemerkt.

x	BOSHART-MOLLEVANGER A.	1-6-12;Alkmaar	Rotterdam	128
	te KRONNIE-BOUDEWIJN N.C.	27-11-19;Maassluis	Amsterdam	133
	KLEIJN-BRANDENBURG N.	5-12-25;Amsterdam	Amsterdam	133
x	BUNGENER-ODINOT Th.J.	19-6-06;Wijk bij D.	Soest	123
x	BERGEN-DIAMANT N. van	13-4-12;Amsterdam	Amsterdam	128
x	DIJKSTRA-BETHLEHEM J.	28-9-15;Opsterland	Leeuwarden	120
	GELOK-WALVIUS A.	7-12-08;Groningen	Amsterdam	133
	de HAAN-BROUWER A.	9-12-23;Schoterland	Jubbega	122
	HOGLAND-van 't HOF T.	28-12-92;Enkhuizen	Alkmaar	121
x	IMMINGA-BLOKSMA G.	16-12-14;Amsterdam	Amsterdam	124

x	IMMINK-HOEFSMIT R.	21-11-13; Assendelft	Haarlem	120
	JOHN-HOGENES A.C.J.	24-1-14; Amsterdam	Rijswijk	131
	v.KEEKEM-COERTS E.H.	28-8-04; Borger	Arnhem	129
	KONING-van BOOM T.	11-2-19; Groningen	Amsterdam	126
	KORPERSHOEK W.C.	22-2-90; Leiden	Utrecht	115
	KOSTER-LOOBECK P.J.	11-9-01; Rotterdam	Amsterdam	130
	KUIJPER-MESTER B.M.	1-4-06; Amsterdam	Amsterdam	129
	LIPS-ODINOT M.E., voorzitter	4-5-08; Wijk bij D.	Hilversum	133
	v.d.MEER-VOS W.	10-5-10; Rotterdam	Hilversum	121
x	MEIS-BAKKER C. (vermoedelijk)	12-8-20;	Groningen	121
x	de WIT-KRIEK H. (vermoedelijk)	27-7-93; Krommenie	Krommenie	118
	MOLIN-GERRITZE J.P.	6-12-16; Amsterdam	Amsterdam	131
	OMMEREN-AVERINK H.J. van algemeen secretaresse.	28-5-13; Enschede	Amsterdam	128
x	PAULI-COHEN C.	18-2-20; Amsterdam	Amsterdam	118
	v.STAVEREN-v. DEMEN Ph.M.J.	1-8-02; Rotterdam	Den Haag	128
x	SCHUILING-HADDERINGH G. de SMIT-KRUIJT E.	30-12-18; Borger	Schoonoord	122
	TEFSEN-v.d. LEEK C.	8-9-07; Zeist	Amsterdam	127
	VET-v.d. PERK A.	30-3-98; Den Helder	Amsterdam	114
x	VINK-v.d. STAL J.C.	21-6-07; Zaandam	Zaandam	127
x	VOS-FLEISCHER F.	6-7-09; Den Haag	Den Haag	123
	VOS - KRUL H. de	15-9-02; Wonseradeel	Amsterdam	?
	GEUGJES-ZEEHANDELAAR A.B.	31-12-19; Rotterdam	Rotterdam	133
x	v.d. ZEE-WRINGER J. (vermoedelijk)	5-7-25; Amsterdam	Amsterdam	131
		2-9-16; Amsterdam	Purmerend	124

8. Financiën.

Het financieel verslag werd voorgelezen door E.H. van KEEKEM-COERTS in een dusdanig snel tempo, dat het niet te volgen was.

Zij verklaarde, dat de kaspositie in het verslag een ongunstiger beeld vertoonde dan in werkelijkheid het geval was, daar de opbrengst van het Maart 1956 nummer van het orgaan "Vrouwen voor Vrede en Opbouw" nog niet in de berekening was opgenomen. Het betreft hier dus betrekkelijk geringe bedragen.

9. Slotopmerking.

De N.V.B. kan terugzien op een welgeslaagd congres. Vooral de komst van de Russische delegatie deed het enthousiasme hoog opslaan.

In vergelijking met het 4e congres, dat in Januari 1953 gehouden werd, is het opvallend, dat men thans veel minder geheimzinnigheid betrachtte met de aanwezigheid van buitenlandse gasten.

Destijds werden deze met uiterste voorzichtigheid in een zeer streng besloten zitting aan de vertrouwde gedelegeerden voorgesteld, doch nu heeft men pogingen in het werk gesteld, de Russische vrouwen in triomf door Nederland te voeren. Ten congresse verklaarde men, dat dit een gevolg was van het einde van de koude oorlog. Ook de (afgewezen) uitnodigingen aan enige vooraanstaande vrouwen uit niet-communistische kring vloeiden hieruit voort.

In het algemeen was men van mening, dat de politieke situatie zeer ten gunste van de N.V.B. was gewijzigd, zodat er redenen waren de toekomst met optimisme tegemoet te zien.